

խորխոս նկատմ էր: Հոն կէս ժամու շափ
առնն անցունելէն ետք՝ Ամեն. Արքազան
Պատրիարքը, Պ.եր. եպիսկոպոսներով հան-
գերձ դարձեալ նոյն տրքունական նաւակը
մանկերով յամայք ելաւ: Թեւպէտ բաւական
ժողովուրդ խմբուած էր, սյլ տեղացած
յորդասհոս անձրիին պատճառաւ շատերն
տախտուեցան սրճարաններու մէջ պատ-
պարուիլ: բողմու թիւն մ'ալ կարծելով թի,
Արքազան Պատրիարքն Ալէնի Վափու ի նա-
ւաւաւոյցը պիտե՛նէ, սկսաւ հոն դեմել,
որով ասիտաթիւ ժողովուրդ միայն կրէի
զինքը տեսնելու բարեաշխու թիւնն ունե-
ցաւ:

Փոսաւոր կատք մը ճովկըրին մօտ կ'սպա-
սէր, ուր բազմեցաւ նորին Ամեն. Արքազ-
նու թիւնը:

Ապիսկոպոսներն ու վարդապետները ձի
հեծած էին. իսկ քահանայք հետի քայլե-
լով մինչև Պատրիարքարան հասան: Հոն
Ամեն. Հայրիկը սուրբ եկեղեցին մանկերով
օրհնեց ներկայ զանաոյնն ու բոլոր սղգն
և ապա հանդիսիւ Պատրիարքարան կրթա-
լով, Կրն համար յամխապ, ս շքեղ կերպիւ-
ղարդարեալ սննակը գնաց:

Հոն ներկայացան Խառն ժողովոյ Մեծ.
անդամք, որոցմէ վ սեմ. Օտեան Վրիգոր
Էփնոսի կրկոր ատեն նստաւ:

Ժաւը առանկեմէին անցած էր կրք Մայր
Ակեղեցւոյ Մեծ. թաղականք Պատրիարքա-
րան գալով՝ Կորին Ամենապատուութեան
Ս. աջն համբուրելու և իր շնորհարեր գա-
լուանն ողջունելու փութացին:

Արքազան Պատրիարքին հետ Մայրաքա-
ղաքս եկած են Մկրտիչ, Խորէն և Յովհան-
նէս վարդապետները:

Ամեն. Ս. Պատրիարքը Լըզու բուռնէն կէ-
նելէն վերջը, Բարէրդի մէջ խիստ ընակը
կերպով կընդունուի, առաջնորդարանին
գոտը կը զարդարեն կանդեղներով, որոյ
մէջ դրուած է եղեր ճիւղոյ: Աղգ, կեցցէ, Խը-
րիւեանն և այլն բաւերը, զիշերը հրախա-
ղութիւն կըլլայ, անկէ կր կը հասնի Ախ-
միւշեանէ՝ հոն ալ արժանաւոր կերպով
կընդունին, Տրապիզոնի թաղականք և քա-
հանայք զիմաւորելու համար կերթան մինչ
Ախմիւշեանէ. իսկ Տրապիզոնի ժողովուրդք
այր և կին, ծեր և աղայ Տրապիզոնէն երկու
ժամ հետի Խօշ օղլան ըսուած տեղը, կս-
ռախարութեան պաշտօնեայք, թիւթախ-
տար, մուսլին և միւթատարըք, Յունաց
առաջնորդը, քահանայք և իշխանք ալ մէկ
տեղ:

Յունաց առաջնորդին կողմէն նուէլուած
կատքը կը նստի Ս. Պատրիարքը Խօշօղլան
ըսուած տեղէն մինչ մէկ ժամ. անկից վերջը
կսռախարութեան կողմէն նուիրեալ ձին կը
հեծնայ և անով կըմանէ Ջր սղիզոն, ուղ-
ղակի եկեղեցի կիջնայ և անկից առաջնոր-
դարանը:

Արկիորդ օրը այցելութեան կերթայ վար-
ժարանին, հոն դաշնակով զանազան կրգիք
և զանազան ճառեր կը կարդայունին. Ամեն.
Ս. Պատրիարքն ալ սերոյ, միութեան և
ԱՇ ԽԱՏՈՒԹԱՆՆ վոսյ ազդու տանա-
խօսութիւն մը կընէ:

Ախրակի օրը կիջնէ եկեղեցի, նոյնպէս այս
նիւ թերուն վոսյ քարոյ մը կը խօսի, որու
մէջ կըսէ, սա նշանաւոր խօսքը, ճիւղ հոս
Օսղկազարդի տօնախմբութիւնը կատարե-
ցինք, իսկ Պօլնս Վողդրթայի տօնախմբու-
թիւնը պիտի կատարենք, Պօլսեցիք ի խաչ
հան զոյն պիտի պօռանն:

Մեր եկեղեցւոյ ժամերգութեան աւարտումէն վերջը, Յունաց եկեղեցականները մեծ հանդիսիւ կուզան մեր եկեղեցին, և Ս. Պատրիարքը կ'հրաւիրեն Յունաց եկեղեցին:

Ղափառն մէջ տեղը Յունաց պարոյցին առջևը երկու կողմը շարուած կը կենան Յունաց պարոյցի աշակերտք, ձեռքերնին ձիթնիի ճիւղեր բանած և երգեր կարգաւորլ, փութարանին դասատուն մասնաւոր ձառ մը կը կարգայ, և օրինակը կը յանձնէ Ս. Պատրիարքին. Ս. Պատրիարքն ալ իր շնորհակալութիւնը յայտնելով ձանապարհնին կը շորունակին. Յունաց եկեղեցւոյ մէջ հողեւոր հանդիսիւ առջևէն զոյգ զոյգ բուրվաւնելով կը դիմաւորեն Նորին Արքայնութիւնը, առաջնորդը կուտայ խաչ մը և գաւազան Ս. Պատրիարքին ձեռքը, նաև յատկապէս Յունաց Եկեղեցիէն շուրջաւ մը կը հողցնեն Ս. Պատրիարքին:

Եկեղեցւոյ մէջ Ս. Պատարագը կընդմիջի, Երժ. Պաշտպանեան Տ. Յակոբ և Տ Սուքիտոս քահանաները օրհնութեան շարական մը կերգեն. Երժ. Եմբրոսիոս փարպոպեան ալ աւետարան մը կը կարգայ և Ս. Պատրիարքն ալ հողւոց մը կը ըսէ:

Առաջնորդական աթոռը ծաղկելներով և դափնիներով զարդարեալ կը հրաւիրեն Նորին Արքայնութիւնը, Նորին Արքայնութիւնն ալ ընդունելով իրեն ընծայուած յարգական աթոռը՝ Յարաբողի չափ Էաշիբէն լեզուաւ քարոզ մը կը խօսի հացկական և յունական եկեղեցւոյ ուղղափառութեանը՝ սիրոյն և միութեանը վրայ, ժողովուրդը քարոզին մէջ տեղուանքը կիցցէ և զեթօ Խրիսեան ըսելով եկեղեցին կը թընդացնեն:

Յետոյ առաջնորդին սարկաւազը մեր Ս. Պատրիարքին դէմը կենալով Յունաց լեզ-

ւով քարոզ մը կը խօսի, և Խրիսեան Արքայնութեանը կը նմանեցնէ, Խորենայիին և Շքնորհաւոյն. Ս. Պատրիարքը իր շնորհակալութիւնը կը յայտնէ:

Եկեղեցւոյ աւարտումէն վերջը Յոյն իշխան մը իր առնը կը հրաւիրէ կառավարութեան պաշտօնականներն՝ և մեր Ս. Պատրիարքը իրեններով, նոյնպէս Յունաց Ս. Առաջնորդը և իր եկեղեցականները, և մեր Թաղ. խորհրդի անդամը, և հացիկերցի մը կուտայ:

Յոյներէն ոմանք մասնաւոր խնդրոց համար ապերաստիր կուտան Ս. Պատրիարքին. այն ալ տեղական կառավարութեան բարեխօսելով այդ խնդիրները կը տեսնուին:

Տրապիզոնէն բաժնուած օրերնին (երկուշաբթի) նոյնպէս կառավարութեան պաշտօնաւոր և Յունաց առաջնորդը կուզան մեր առաջնորդարանը, և կընկերանան մինչ շոգնաւը, որոյ մէջ շնորհակալաց արժանի է մասնաւորապէս միութեամբը թի մուսլիմ Տիմիթրաքի պէյ, որ յատկապէս մեծ յարգանք մատուցած է Նորին Արքայնութեան:

Շոգնաւը ելած աստննին դժբարբարօր կուրճեան Պօղոս Լեֆէնտի այն Տիմիթրաքի պէյը վեր առած միջոցին ծովը կէլիսայ, լայց անմիջապէս կազատեն:

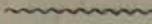
Չը մունանք նաև ըսել թէ՛ Նորին Արքայնութիւնը Տրապիզոն եկած աստն, բարոր Պօնտօսոսները իրենց յատուկ պրօշակները քաշելով բարե ելէն զատ՝ յատկապէս շնորհաւորութեան կուզան, և Նորին Արքայնութիւնն ալ փոխանակ սոցելութեան զայցած է:

Տրապիզոնէն ելած աստննին հեռագիր կը քաշին պատրիարքարան, բայց հոս չհասնելէն, Պօղոս չեկրցաւ իր արժանաւոր ընդունելութիւնն ընել, որու համար շոգն-

նաւը կէս ժամու չափ Մայր բազարի առջև կսպասէ, և վերջը ուղղակի կերթայ 'ի Գուճաբու:

Սրբազանը ուղղակի կերթայ Մայր եկեղեցի և անկից Պատրիարքարան:

Օրագիր, թիւ 32:



Գեր. Հասուն իր եպիսկոպոսներովը մէկ տեղ ուղեւորեցաւ ի Հոռովմ, ասոր այսպէս ըլլալուն տարակոյս չի կար, բայց Հայ եպիսկոպոսներով շրջապատեալ ուղեւորելոյն վրայ տարակոյս կար, հիմայ այդ ալ վերջացաւ:

Գեր. Հասուն ասկից առաջ ալ զնաց Հոռովմամբնայն փառաւորութեամբ եւ մեծ մեծ յոյսեր տալով, բայց ետ դառնալուն ոչ միայն չունեցաւ առջի փառաւորութիւնն, այլ իր ժողովրդեան յոյսերն ալ մասամբ իւր յուսահատութեան փոխուեցան. Հասուն լուսաւորիչ պիտի ըլլար հայոց, Ս, Պապն ալ հայոց լուսաւորիչ ձեռնադրեց զայն, բայց հայ հոռովմէականներն իրենց Պապին ձեռնադրած այս լուսաւորիչը ազգային իրաւանց մատնիչ անուանեցին:

Գեր. Հասուն բանի տեղ չը դրաւ իր ժողովրդին լուսաւորեալ մասին կարծիքը, եւ ինքզինք լուսաւորչի տեղ զնելով Պօլիս հրաւիրեց իր եպիսկոպոսները, ժողովի նստաւ ատոնց հետ առանց աշխարհականի եւ այդ ժողովին անունը ազգային սիւնհոդոս անուանեց, որուն ճիշտ անունը եպիսկոպոսական ժողով մ' է, ազգային սիւնհոդոս կամ ժողով չէ. վասն զի այդ բառը եթէ կը նշանակէ եկեղեցականին եւ աշխարհականին միութիւնը, ազգը այս ժողովին ոչ հրաւիրուելուն խնդրոյն սկիզբէն խորհուրդի կանչուեցաւ, եւ ոչ զումարուելէն ետքը իր կողմէն ներկայացուցիչը ունեցաւ հոն. այլ եպիսկոպոսներն հրաւիրուեցան, եպիսկոպոսներն զումարուեցան, եպիսկոպոսներն վիճեցան, եպիսկոպոսներն վճռեցին եւ հիմայ ալ եպիսկոպոսներն ելան Հոռովմ գացին. եպիսկոպոս ըսելը ազգ ըսել չէ:

Հաւատքը ժողովրդինն է, եպիսկոպոսը անոր պաշտօնեայն. յախտնական դատաստանին օրը Աստուած միայն եպիսկոպոսները չի պիտի դատէ, այլ ամեն մէկ անհատը զատ զատ, հոն եպիսկոպոսներուն հաւատքը զժողովուրդ կարող չէ ազատել, այլ ժողովրդին հաւատքը ժողովուրդը պիտի ազատէ:

Արդ եթէ այս եպիսկոպոսական ժողովին նպատակը ժողովրդին առ Աստուած ունեցած պատաս-

խանատուութեան միջոցներն ուղղել էր. ինչհա համար իրենց ժողովին որոշումը ինչ ըլլալը ժողովուրդէն կը պահեն: մի՞թէ այնպէս կընդունին թէ, անսխալ Պապն ստեղծող Աստուածը, սխալական Աստուած մը ըլլայ որ, սխալելով ստեղծեր է գմարդ, ազատ խորհրդամէլու գործիքով, որ յԱստուծոյ շնորհեալ այդ ազատ խորհրդամէլու գործիքը մարդիք ազատօրէն գործածելով, իրենց առ Աստուած ունեցած պարտականութիւնը եւ պատասխանատուութիւնը շփոթեն եւ փոխանակ այդ ազատ խորհրդածութենէն զոյացեալ համոզմամբ զԱստուած պաշտելու, եպիսկոպոսաց համոզմանը կուրօրէն հնազանդելով պաշտեն զԱստուած:

Եպիսկոպոսներն նոյն իսկ Աստուծոյ անսխալութեանը դէմ կը մեղանչեն, ժողովուրդը հաւատոյ վերաբերեալ խնդիրներէն հետի եւ կոյր պահելով եւ մարդուն բանականութիւնը անարգելով. մարգարէներն որ Աստուծոյ պատգամաբերներն էին, ժողովուրդին հետ եւ հրապարակաւ խօսեցան, զոց դռներու մէջ զաղտնի ժողով չը դումարեցին. Քրիստոս ինքը ժողովրդին հետ խօսեցաւ ժողովրդին հասկցած լեզուովը, համոզիչ առակներ տալու իսկ զիջանելով, առաքեալք այնպէս ժողովրդին հետ խօսեցան. եւ այս ամենը Աստուծոյ առ մարդ շնորհած, բանականութիւնը բնաւ երբէք չանարգեցին:

Անոնք աստուածաբաշտութիւն քարոզեցին աստուածաբաշտութեամբ. իսկ հիմայ եպիսկոպոսապաշտութիւն կը քարոզուի չաստուածաբաշտութեամբ:

Հայ Հոռովմէականք կուղէին եւ կպահանջէին Հասունէն, եւ կամ այս եպիսկոպոսական ժողովէն որ, Հայոց ազգին պաշտօնական բաժանումը բարոյական միութեամբ, այսինքն եկեղեցոյ պաշտամանց միօրինակութեամբ անարատ պահուի, եւ տարբերութիւնը Պապին կամ Կաթողիկոսին զիրար ինչպէս ճանաչելուն մէջ մնայ:

Ինչ պատասխան տրուեցաւ ասոր — ոչինչ — ինչ որոշեց ժողովն այս մասին — յայտնի չէ — ինչ պահանջելու համար ուղեւորեցան ասոնք Հոռովմ — յայտնի չէ — եթէ Հոռովմայ Տիեզերական ժողովոյ վճիռը ձեռքբերուն մէջ Հոռովմէական եկեղեցոյ հրպատակ ամեն ազգ Ղաթինական միօրինակութեամբ եկեղեցոյ պաշտամանք կատարելու է ըսելով դառնան ասոնք Հոռովմէն, ինչ պիտի ընէ ազգային բարոյական միութեան անարատ պահուելուն կուսակից եւ ուխտեալ գտնուող հոռովմէական հայր — այս մասին ոչ որ պատասխան տալու կարող է. որովհետեւ մինչեւ հիմայ ասոնք յոյս մը ունէին թէ, Ս. Պապը

խարուած է Գեր. Հասունէն եւ թէ, Ս. Պապը չուզեր որ, հայ հռովմէականներն լատինականն ելն. բայց հիմայ եթէ այդ յոյսերնին տիեզերական ժողովով ջնջուի քնականաբար 30-40 հազար հայուն համար նոր տիեզերական ժողով մը չը զուսարուիր եւ հետեւանքը կրնայ բլլայ բաժանում, բայց այս տեղ մեծկակ շահ մը կայ մեր ազգային միութեանը:

Մինչև հիմայ պապական որսորդներն մեր պարզամիտները խափելու համար ունեցած միջոցնին Հաւատոյ տարբերութիւն մը չունինք. մեր կաթողիկոսը ձեզ պաշտպանելու անկարող է, իսկ մեր պապը կարող է, ելէք մեր կաթողիկոսին հպատակութենէն եւ եկէք մեր պապին հպատակութիւնն ընդունէք, որ, թէ կրօնականապէս եւ թէ քաղաքականապէս անդորրութիւննիդ գտնէք՝ ըսեմին էր:

Իսկ հիմայ այդ միջոցը չի պիտի կրնան պարզամտին կլկեցնել, սրովհետեւ նա պիտի տեսնէ որ, նոր երթալիք եկեղեցւոյն լիզուէն չի հասկնար, եւ տեսնելիք արարողութիւններն ալ տարբեր բաներ են. միանգամայն պիտի տեսնէ որ, երթալով Պապին քաղաքական ազդեցութիւնն ալ փճանալու վրայ է, ուստի փոխանակ իր քաղաքական բարեկեցութիւնը կրօնափոխութեան մէջ փնտռելու, իր քաղաքական իրականացը մէջ պիտի փնտռէ, ասով մեր ազգային միութիւնն ալ աւելի պիտի ամրապնդի. թեպէտ ստոյգ է որ արդէն հռովմէականութեան մէջ գտնուող հայերը պիտի լատինական ու ազգութիւններն կորսնցնեն բոլորովին, բայց մեզ համար այն որ, անգամ մը Պապին ձեռքը անցած ու անոր հպատակութիւնն ընդունած է, արդէն այն, ազգութիւնը կլանող խորխորատն ընկած է եւ դիւրութեամբ չը կրնար ազատիլ անկից. ուստի պարտինք անոնք ազգահամարին կորստեան հաշւայն մէջ անցնել եւ մնացածին այդ խորխորատին մօտենալու խորշիկէն օգուտ քաղել:

Օր֊էր Բէ՝ 30

Մէջքսանգրիայէն նոյեմբ. 4(16) ամսաթուով այս առաւօտ ընդունած նամակնէս կը տեղեկանամք թէ Գ.Եր. Մեսրոպ եպիսկոպոսը՝ որուն անունը արդէն կը յիշուի եղեր սուրբ պատարագին մէջ յեկեղեցիս Ազիպտոսի, փառաւոր հանդիսիւ եւ առաջնորդութեամբ 20էն աւելի զախպներու երկաթուղւոյն կայարանէն ՚ի Գահիրէ մանկ-

լով, եւ Ա. սեմ. Առաջար փաշային հետ տեսնուելէ ետեւ, ըստ հրաւիրանաց Բարձր. Խըտիվին փութացեր է ՚ի Սուէիշ երթալ ջըրանցքին բացման հանդիսին ներկայ զըտնուելու իրրե հոգևոր հովիւ եւ նեկայացուցիչ Հայոց ազգին:

Ազիպտոս հայք մեծ ուրախութեան մէջ են, կըսէ մեր թղթակիցը, եւ ամենքը մեծ ջըրմեռանդութեամբ եւ ընկերակցութեամբ Խփտի ժողովրդեան Գահիրէի, երկաթուղւոյն կայարանը գացեր են զՆորին սրբազնութիւնը ընդունելու, որ Ա. սեմ. Առաջար փաշային շքեղ մէկ կառքովը եւ ուղեկցութեամբ բազմաթիւ ժողովրդեան ՚ի Ս. եկեղեցին երթալով, այն տեղ պարագային յարմար համառօտ ատենախօսութեամբ մը օրհներ եւ մխիթարեր է իւր հոգևոր սիրելի հօտը:

Ազիպտոսի առաջնորդ Գ.Եր. Մեսրոպ սրբազանը խիստ հաւանականաբար ներկայա նալու պատիւ ունեցած պիտի ըլլայ այժմ ոչ միայն փոխարքային, այլ եւ Գահըլիոյ կայսրուհւոյն եւ Աստրիոյ կայսեր:

Արշալոյս:

Արուսաղէմէն դրուած նամակներ Բրուսիոյ զահաժառանգ իշխանին եւ Աստրիոյ կայսեր հօն հասնելուն եւ իրենց եզած ընդունելութեանց վրայ մանրամասն տեղեկութիւններ կուտան:

Բրուսիոյ զահաժառանգը կոչուեք մը տուէր է, որուն Ամեն. Ս. Ասայի Պատրիարքն ալ հրաւիրեր է՝ միակ եկեղեցական, եւ սեղանին վրայ իր քովը նստեցուցեր է:

Իսկ Աստրիոյ կայսրը յատկապէս այցելութեան գտցեր է Հայոց եւ Յունաց Պատրիարքներուն:

Ս. Յակոբայ վանքը հասած ատեն Ս. Ասայի Պատրիարքը եկեղեցական թափորով

և Աննայ փայտը ձևաքը դիմաւորեր է 'Նորին Ա. վեհափառութիւնը, որ ջերմեռանդութեամբ Աննայ փայտը համբուրեր, և եկեղեցին մտնելով Վլադիմիրի մատրան առջև ծունկի վրայ աղօթեր է: Յետոյ Պատրիարքարան ելնելով, որ շքեղագէտ զարդարուած էր, հինգ բոպէի չափ նստեր է, և այն տեղ զոնուած հնութիւնները դիտելէ ետև, Ս. Պատրիարքին շնորհակալութիւն յայտնելով մեկներ է Հրէից Աինակոկայն երթալու համար:

Մասիս Թիւ 456

Սամաթիոյ Թաղական Խորհրդոյ հրաւրանօք, խորհրդարանը գնաց, և քարոզ մը խօսեցաւ: Սամաթիոյ մէջ այս առթիւ հանդէսներ կատարուեցան ի պատիւ 'Նորին բարձր Արքայնութեան:

Արուսաղիմոյ պատրիարքական նախորդ փոխանորդ Ալէքէրեան Վեր. Տ. Աիմէօն Ս. եպիսկոպոսը Պօլսոյ պատրիարքական խորհրդական (միւսթէշար) անուանեցաւ, Խաան ժողովոյ որոշմամբ և ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր հաճութեամբ:

Փունջ Թիւ 464

ՄԱՀԱՅՈՒՅՍՒԿ

Անցեալ ամսոյ մէջ Ս. Եթողոյս երկու միաբանները առ Եստուած փոխեցան:

Առաջինն է՝ Աղլազար Եբեղայ Խաչատրեան Վաղարշապատեցի, որ ծնած է 1840 թուականին և կուսակրօն քահանայ ձեռնադրուելով վեղար ընդունեցաւ 1867 մարտի մէջ: և նոյ. 15-ին ի կենաց զրկուելով, յաջորդ օրը միաբանութեան զերեզմանառան մէջ ամփոփուեցաւ մարմինը:

Երկրորդն է Խարայէլ Եբեղայ Տէր Պետրոսեան Բլեկի, որ ծնած է 1840 թուականին, և կուսակրօն քահանայ ձեռնադրուելով վեղար ընդունեցաւ 1864 օգոստոս ամսոյ: Վախճանեցաւ նոյեմ. 26-ին, և քանի ամս՝ ի վեր Ս. Պայանէ վանուց վանահայր զանուելով, յիշեալ վանուց հիւսի ային կողմը մաւմինը թաղեցաւ 27-ին:

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը կիւրախէ օրը ազգային Հիւանդանոց երթալով, այցելութիւն քրաւ բոլոր պատասպարելոց: Յետոյ

ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆՔ

ՅՕՐԱԳՐՈՒԹԵԱՆՅ ՍԻՆՕ ԴԻ

19 'Նոյ: Համաձայն փառագանաց և խնդրանաց ժողովրդեան Յաջորդութեան 'Աուսուոյ վեճակի, Յաջորդ Երժանա. Երիտասկէս Վարդապետի առաջարկութեան լուծումն շնորհեցաւ՝ իւր երաշխաւորութեան ներքեւ՝ 'Աուսի և Երէշ դաւաւկաց Աեղրոն՝ Խաչկաշէն, և Խաշմաղ ու Վարալայ Վաւաւկաց կեղրոն՝ Վայքայ գիւղօրէից մէջ մէն մի Վաղրոց հաստատել մերազնեայ ուսումնակարօտ մանկաւոյն դատարարակութեան և լուսաւորութեան համար:

21. — Համախուոյ վեճակին Վիւլեճան գեղջ Յարութիւն Վահանայն Ելիսաբեանց, յաղագս անգոսնելի և անզուսպ արբեցութեանն պատժեցաւ՝ առանց փրկոնի և տեղւոյն Ս. Աիեղեղոյ դրան մօտ վեցամսեայ ապաշխարանաց ենթարկուելով մինչև յուղղութիւն վարուցն և ցկատարեալ ապաշաւութիւն յանգոսնելի ընթացիցն:

24. — Հրամանադրեցաւ Կօնստանդուպոլիս Երցախոյ, Երժ. Երբահամ Վարդապետը համաձայն խնդրանաց մերազնեայ ժողովր-